

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

An materia subrogata pro voto reservato sit reservata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

dispensandi vota; Si enim vovens, ut sibi dispensetur in voto, verbi gratia, jejunii, elemosynam offerat ad opem suam, poterit et sola hac causa à jejunio dispensari. Respondet negative, cum Sanch. loc. cit. num. 17. quamvis etiam ea sufficiat ad commutationem, quia elemosyna commutatur certe inter opera bona in qua potest bonum opus voti commutari; non tamen sufficit ad dispensationem, quia dispensatio requirit aliquid obtinens executioni voti, quod non affert quaecunque oblata elemosyna.

Dammum spirituale.

21. Si tibi facta est materia voti inutilis, vel mala, impediens majus bonum, ut si votum sit tibi causa minime spiritualis, sufficientem habes causam pro dispensatione. Tale esse Votum Castitatis in conjugato discernitur enim in tanta conjugii occasione cohibere quis à culpa se potest. Tale item esset idem votum, quando vel ex fragilitate, vel etiam ex malitia à te saepe illud esse violandum, notabiliter timeres: sic Suar. 2. de Rel. lib. 6. de voto c. 17. num. 12. Sanch. l. c. num. 44. & 45. quia posito, quod ex quocunque capite tibi votum inutile, vel periculosum est, congruum est, ut pia Ecclesia tanto malo subveniat per dispensationem.

22. Hoc reducto, si spectetur aliqua major utilitas spiritualis voventi per concessam dispensationem: sic Sanch. l. c. 10. Sanch. l. c. n. 38. nam id dar causam sufficientem; quia per votum, principaliter bonum spirituale voventis intenditur.

23. Hoc item pertinet quando vovens multis scrupulis in voto exequendo divexatur, id enim damnum spirituale est, cui pius est succurrere. Sic Sanch. l. c. n. 43.

Dubium.

24. Si sis dubius, an intentionem habueris vovendi, an votum impediatur minus bonum, an ex executione voti nullum, damnumve impediatur, an votum impleveris, ut satis, superque dispositus es ad dispensationem. Ita Castro l. c. 11. & 14. citans Suar. & Sanch. quia benignitas Dei petit, ut in obligatione incerta facilitas sit eam remittendi. Item in aliquo dubio ex his votum non obligat, dictum est sup. lib. 1. c. 3. §. 7. verb. Votum.

Commoditas voventis.

25. Illud non admitto, solam commoditatem esse causam sufficientem licet enim hac sufficiat ad commutationem, ut alacrius Deo serviant; at satis nequaquam est ad dispensationem; quia ad hanc requiritur causa oblians executioni voti, qualis certe mera commoditas non est.

Quæ vota?

26. Omnia vota, quæ non sunt in præjudicium tertij, possunt dispensari ab Episcopis, Episcoporumque jurisdictionem participantibus; præter quinque, Castitatis perpetuæ, Religionis, triumque peregrinationum, nempe Hierosolymitanæ, Compstellanæ, Romanæ, devotionis causâ. Ita DD. mox cit. & passim. Quoniam vero reservatio odiosa est, utpotè ordinariam potestatem restringens, erit strictè interpretanda; ita ut ea quinque vota tunc reservata intelligantur, cum sunt strictè talia. Ita Azor. Sayr. Less. aliique apud Castro Pal. num. 3. tract. d. 2. de voto, part. 1. num. 1.

27. Unde vota dicta peregrinationum non devotionis causâ, reservata non sunt, nec votum Religionis non approbatæ, nec Castitatis non perpetuæ, nec votum non contrahendi matrimonium, non fornicandi, non se pollutendi, non tangendi turpiter mulierem, non petendi debitum in conjugatis, non petendi dispensationem de Voto castitatis perpetuæ, & similium: quia non sunt absolute & strictè vota reservata. Ita Sanchez lib. 4. in Dec. cap. 40. num. 77. Pont. reputat probabilem lib. 8. de matrim. cap. 8. §. 2. num. 27.

28. Idem dic de quibusdam circumstantiis voto re-

Part. I.

servato à se annexis, v.g. de voto illarum trium peregrinationum pedibus, vel de voto Religionis statim, vel de voto Religionis strictæ: Ita iidem, quibus addit Navar. lib. 3. consil. 4. 1. de voto, in 2. edit. non enim sunt reservata illæ conditiones, pedibus statim, stricta; quare poterunt dispensari ab Episcopis, remanente tamen substantia dictorum votorum, quæ certe reservata est.

29. Dixi autem (quæ non sunt in præjudicium tertij) nam quæ sunt in hujus præjudicium, an possint dispensari, diximus supra, §. 3. num. 2. & 3. & dicemus mox cap. 17.

30. Quod de Voto disjuncto; Si quis, verbi gratia, vovit vel Castitatem, vel Jejunium; Dico non esse reservatum. Ita iidem; quia libertas, quam is habet eligendi partem non reservatam, facit, ut totum ejus votum absolute à reservatione sit liberum. Quid, si pars non reservata reddatur illi impossibilis: ut si dictus vovens gravem infirmitatem incidat; unde jejunare non possit? Adhuc dico partem alteram non remanere reservatam, quia per accidens est, alteram eligi non posse. Ita iidem, quibus addit Laym. lib. 4. tract. 4. c. 8. n. 12.

31. Quid denique, si is elegerit partem reservatam: hæc post electionem, anne reservata? Dico, si elegeris per novum votum, reservata utique erit, ut ex se patet: at si elegeris absolute sine novo voto, puto non esse reservatam, quia sic remanet in sua primæva natura.

An vota conditionata sint reservata? Vbi An materia subrogata pro voto reservato, sit reservata.

32. Occurrunt hic tres difficultates: Primæ, votis verè conditionalibus, & pœnalibus in materia reservata. Si quis ita, v.g. voveat: *Promitto Deo castitatem ob amorem hujus virtutis*, vel *ob amorem Dei*, est votum absolutum, & certò reservatum: at si voveat in hunc modum: *Si à Deo imperavero continentiam, ei Religionem promitto*, dicitur votum conditionatum. Si vero in hunc alium modum: *Si infero in penam voveo castitatem*, dicitur votum pœnale. Quæritur jam, an hæc duo vota conditionale, & pœnale, sint reservata? Addidi autem illud (verè) propter dicta supra, c. 1. §. 2. n. 1. & 2. & hic notat. Castr. d. 2. p. 1. num. 17. de voto.

Respondet, probabile quidem esse ex Sot. Azor. Pont. aliisque apud Castr. l. c. p. 2. n. 14. hæc vota, saltem adveniente conditione, sublatæ reservationi, quia tunc transiunt in absoluta: sed esse etiam probabile, *ibid.* & tutum tum ante, tum post conditionem impletam, reservationi nequaquam subijci. Ratio potissima mihi videtur esse, quia ejusmodi vota, cum sint sub conditione de futuro, imbibunt imperfectum consensum, utpotè dependentem à futuro eventu; adventus autem conditionis, non facit, quin consensus fuerit imperfectus, nec ejus naturam mutare potest; ergo, licet ea vota transiunt, quoad alios effectus in absoluta: tamen semper primævam imperfectiorem retinent, atque adeò non subiacent reservationi, quæ cum sit odiosa, cadit solum in vota perfectè voluntaria. Adde dictum à nobis supra lib. 1. n. 3. §. 7. v. Voti, n. 15. fatentibus Doctores, votum, de quo est dubium, an reservatum sit, reservatum non esse; quia reservatio est odiosa, unde & strictè interpretanda: at nemo negat, saltem dubium esse, an hæc vota sub conditione, vel sub pœna afficiat reservatio; ergo ab illa erunt immunia.

An materia subrogata pro Voto reservato, sit reservata.

33. Secunda difficultas: An quando Pontifex commutat votum reservatum in alias pias actiones, v.g. votum Castitatis in Jejunia; an, inquam, ipsum opus subrogatum, puta jejunium, sit reservatum, an potius ab Episcopo, similèque jurisdictionem participantibus dispensari queat, vel commutari?

34. Dico, non esse reservatum, dispensatque, vel commutari posse. Ita Sanch. Castro Pal. mox cit. P. Bardi in Bull. Cruc. p. 2. c. 7. c. 2. sect. 5. §. 4. aliique ab ipsis citati.

O 3

Ratio

Ratio præcipua sit, quia ejusmodi opus submissum nec ex se est reservatum, nec ex Pontificis nova reservatione.

35. *Deces*; At per regulam Juris leg. unica, C. de re uxoria actione, cap. Ecclesia 1. in lite pendente: Subrogatum sapit naturam ejus, cuius loco subrogatur. Sed facilis est Responsio, id verum esse in favorabilibus, non in odiosis. Alias responsiones vide apud Sanchez lib. 4. in Dec. c. 46. & Castr. Pal. 2. 3. 11. 5. d. 2. de vobis, p. 11. n. 5.

An jejunium subrogatum voto Castitatis perpetuæ, cesset perveniente anno sexagesimo ætatis, & similia. Vide infra, lib. 4. c. 5. de Jejunio, §. 7. a. 189.

Vide etiam de Lugo lib. 4. Resp. mor. d. 41. ubi rectè nonnet petentem commutationem, vel dispensationem materię subrogatæ cuilibet voto, multò magis reservato, debere explicare ipsum votum; ut scilicet dispensans, vel commutans gravitatem vinculi cognoscat, nec plus æque de promissione temerè remittat.

Vota reservata, an aliquando ab inferioribus Papa dispensentur?

36. Tertia difficultas, An ad sit aliqua exceptio, ita ut Episcopus, aliique similis jurisdictionis, valeant in aliquo eventu dispensare, vel saltem commutare vota reservata? Assero adesse quatuor. Prima habetur à necessitate, Secunda ab imperfectione voluntarij, Tertia à consuetudine, Quarta à privilegio: habe de singulis.

Necessitas.

37. Petrus voto Castitatis affectus Bertam virginem violavit, cuius honor, nisi Petrus eam ducat, nequit reparari, si tamen expectanda sit Summi Pontificis dispensatio, metur interim, ne à cognatis alterutrus res impediatur. Idem erit, si Petrus morti proximus, ni Bertam duceret, relinqueret filios illegitimos, vel orirentur graves discordiæ inter cognatos, vel familia. Poterit tunc inferior Papa, verbi gratia, Episcopus dispensare? Respondeo cum Less. Suar. Pont. Barb. Sanch. apud Castro Pal. d. disp. 2. p. 12. n. 4. posse ex præsumpta Pontificis voluntate; sic enim bonum Ecclesiæ regimen postulat, ut in extraordinariis hujusmodi urgentibus causis non desit remedium. Hanc potestatem non concedi privilegiatis, mox dicam n. 49.

38. Nota duo. Alterum: Si posset esse recursus ad aliquem, cui specialis facultas à Papa dispensandi in reservationis commissa fuisset, non posse tunc Episcopum docet sententia communior. Ita iidem apud eundem n. 5. quia tunc non esset urgens necessitas, jam enim in promptu esset, qui adiri posset: At probabile puto, etiam tunc Episcopum posse. Ita Henr. lib. 8. de pun. c. 10. n. 1. & lib. 12. de mat. c. 3. n. 1. Avil. de cens. 2. p. c. 7. d. 1. d. 6. not. 4. aliique; quia per accidens est, quòd ejusmodi potens delegatus præsto sit; nec inde tollitur ab Episcopo potestas, quæ valde amplè gaudet in casibus hujusmodi necessariis.

39. Alterum: Potest tunc Episcopus id duntaxat, quod necessitas postulat, & non amplius, quare mortua hæc uxor, verbi gratia, non licebit Petro aliam ducere; atque si idem fornicetur, si se polluat, si adulteret, addet hujusmodi peccatis peccatum contra Religionem, id est, contra proprium votum; quia hoc non fuit dispensatum, nisi ad effectum illius peculiaris matrimonij.

40. Quid, si periculum, quod immineret, esset spirituale, v.g. rationabilis sæpe timor violandi votum, dum expectatur Papæ rescriptum? Respondeo, multò magis judicandum propter eandem posse Episcopum: Ita iidem apud eundem Castro Pal. l. c. n. 4. sed puto hunc casum, præsertim in nostris regionibus, non valde Romæ distantibus, rarum fore; quia non longa est mora, quæ te continere debeas.

Imperfectio voluntarij.

41. Si Votum reservatum, v.g. Castitatis emittatur ex metu, etiam levi, incusso ad extorquendum votum, quamvis ex sententia aliquorum sit validum (nam in probabilissima non esse validum, supr. nos docuimus) non esse

tamen reservatum iidem fatentur. Ita Nav. cap. 12. n. 69. Less. lib. 2. c. 49. d. 18. n. 127. quia votum per injuriam extortum non præsumitur ita à Pontifice approbati, ut reservatum velic, ne scilicet is iniquitati favere videatur.

Gutierrez lib. 2. Canon. questionum, c. 12. n. 49. aliique apud ipsum, omnia vota reservata emissa ab iis, qui sub dominativa potestate vivunt, posse putant ab Episcopo dispensari; quia si irritati possunt ab iis, quibus subduntur, non est credibile Pontificem ea sibi reservare voluisse. Sed quia potestas irritandi est satis diversa à potestate dispensandi, unde, non valet illatio unius ab alia; nec Sanch. nec Suar. nec Castro Pal. d. 2. de voto, p. 12. n. 12. citans Suar. Sanc. eam sententiã admittunt; nec igitur ego.

Consuetudo.

42. In jure nulli, ne Legato quidem à latere, ex Castro ibid. n. 1. concessa est facultas dispensandi in prædictis quicquid reservatis. At concessæ est alicui ex legitima consuetudine? Invenio Episcopos, similique jurisdictione fungentes, posse ex consuetudine ob incontinentiæ periculum dispensare ad petendum debitum ei, qui castitatis votum emisit, si sit conjugatus: Verum id clarior indiget explicatione, quam sequentibus dictis jam subdo.

43. Dico primò. Ei, qui, cum sit solutus, emittit castitatis votum, nullus nisi Summus Pontifex dispensare votum potest, nec absolute, nec ad effectum contrahendi matrimonium. At si idem, non obtenta dispensatione, nihilominus (certè cum peccato) contrahat matrimonium (quod certò est validum, quia supponimus hoc esse votum castitatis simplex) etiam si nondum consummaverit, poterit Episcopus dispensare ad petendum debitum, manente voto firmo, quoad cætera alia, v.g. ad non fornicandum, ad non se pollendum, ad castitatem servandam, mortuo conjugæ, &c. Atque hic est casus, qui ex consuetudine concessus est prædictis Papæ inferioribus, ex omnium sententiã.

44. Dico secundò. Ei, qui post contractum matrimonium votum castitatis emisit sine licentia conjugis, qui non cesserit juri petendi, potest Episcopus dispensare; sed tunc non dispensat, nisi jure proprio, cum hoc non sit votum castitatis absolute, sed partialiter, scilicet non petendi debitum: absolute enim castitatem nulliter vover conjugatus, cum is reddere semper debitum ex obligatione iustitiæ teneatur.

45. Dico tertio. Ei, qui castitatem vovit cum licentia conjugis cedentis juri petendi, vel quod idem est, iis conjugatis, qui mutuo consensu idem votum castitatis emittunt, quamvis aliqui negent, posse Episcopum dispensare, quia hi tunc tenentur non cohabitare simul, atque adeò non habent periculum incontinentiæ, quod est radix prædictæ consuetudinis; tamen probabile iudico posse, quia vivente conjugæ, quamvis in alia domo, semper subest incontinentiæ periculum. Multò magis, quia esto hoc periculum fuerit radix, tamen occasione illius inducitur est absoluta consuetudo, quæ in conjugatis possit modo prædicto ab Episcopo dispensari: patet, quia si esset ob solum, prædictumque periculum, non esset diversa hæc potestas consuetudine inducitur, ab ea, quam urgente necessitate spirituali habent Episcopi, de qua diximus num. 40.

Privilegium.

46. Ex Privilegio posse Mendicantes, quinque eorum facultatum sunt participes, vota omnia secularium ad se accedentium, præter illa quinque reservata, dispensare, vel commutare, notum est omnibus. Tria autem ejusmodi privilegia reperio,

Primum est Pauli III. in comp. priv. Soc. Jesu, v. Commutatio, n. 1. concedentis Confessariis Societatis Jesu, posse commutare omnia vota, exceptis prædictis quinque. Et quidem Noster Pater Generalis hanc facultatē omnibus Confessariis juxta Tridentinum approbatis communicat.

47. Secundo